

Uitnodiging en programma symposium Zeeland Leest!

Als kinderen en jongeren goed leren lezen, teksten leren doorgronden en kritisch beoordelen geven we hen onmisbaar gereedschap mee voor hun onderwijsloopbaan en om zich te kunnen redden in onze geletterde maatschappij.

Uit onderzoek is al veel bekend over leesvaardigheid en leesonderwijs; We weten wat werkt. De grote uitdaging is om deze kennis op een goede manier te vertalen naar de onderwijspraktijk.

Onderzoekswerkplaats

Tijdens dit symposium houden we ons bezig met de vraag: Hoe komt leesbegrip tot stand en hoe stuur je daar op in het onderwijs? Ook vindt de officiële aftrap van de onderzoekswerkplaats 'Samen werken aan tekstbegrip' plaats.

- Datum en tijd:** Woensdag 5 oktober van 15.30 tot 20.30 uur
- Locatie:** HZ University of Applied Sciences, Edisonweg 3, Vlissingen
- Voor:** Leraren van alle typen onderwijs en andere professionals die geïnteresseerd zijn in leesvaardigheid en leesonderwijs
- Aanmelden:** Via link in de mail. Eventuele vragen kunnen gemaïld worden naar owp.lezen@hz.nl

Programma:

- 15.30 – 16.00 uur: Inloop met koffie en thee
- 16.00 – 17.00 uur: Welkom en keynote door Thoni Houtveen
- 17.15 – 18.00 uur: workshopronde 1
- 18.00 – 18.45 uur: maaltijd
- 18.45 – 19.30 uur: workshopronde 2
- 19.30 – 20.15 uur: Plenaire afsluiting waarin we gezamenlijk terugblikken op de dag en nadenken over het vervolg.
- 20.15 uur: Napraten met koffie en thee

Keynote: Wat is leesbegrip en hoe stuur je daar op?

Lezen met begrip is van groot belang voor het leren op school en om deel te kunnen nemen in de samenleving. Maar, wat is leesbegrip eigenlijk en hoe komt het tot stand? Om doelbewuste keuzes te kunnen maken in de vormgeving en uitvoering van je leesonderwijs is het noodzakelijk dat je daar als leerkracht kennis over hebt. Vanuit deze kennis kun je aan de slag met de uitgangspunten voor goed leesonderwijs die volgen uit wetenschappelijk onderzoek. Het mooie van deze uitgangspunten is dat ze toepasbaar zijn in alle vormen van onderwijs. Thoni Houtveen neemt ons mee in de vraag wat leesbegrip precies inhoudt en hoe je daar als leerkracht op kunt sturen in jouw onderwijspraktijk.

Thoni Houtveen

Thoni Houtveen is emeritus lector Geletterdheid van de Hogeschool Utrecht. Haar onderzoek richt zich op de vraag of de groei van de taal- en leesontwikkeling van kinderen kan worden bevorderd door een rijk onderwijsaanbod aan betekenisvolle en motiverende leeservaringen. Zij vertaalde opbrengsten uit onderzoek naar schoolverbeteringsprogramma's op de domeinen voorbereidend, aanvankelijk, vloeiend en begrijpend lezen. Samen met Roel van Steensel vormde zij de redactie van de bundel "[De zeven pijlers van onderwijs in begrijpend lezen](#)"

WORKSHOPRONDE 1

1A. Lezen: een zaak van de hele school

Goede lezers behalen meer successen op school en krijgen daardoor meer kansen in het leven. Lezen is dus van levensbelang voor onze leerlingen! Om van leerlingen blijvende lezers te maken is een visie op schoolniveau nodig. Wat is goed leesbeleid, op welke uitgangspunten baseer je je dan en hoe maak je er werk van op je school? In deze workshop krijg je handvatten en voorbeelden uit de praktijk te horen en is er ruimte voor gesprek over het leesbeleid op jouw school en de manier waarop je daar mee aan de slag zou kunnen gaan.

Nellianne van Schaik is twintig jaar docente Nederlands in het VO en is betrokken bij de vakvernieuwingscommissie Nederlands (<https://www.actualisatiene.nl/>). Ze is lid van de Werkgroep Onderzoek en Didactiek Nederlands van Levende Talen (www.didactieknederlands.nl). In 2021 was ze mede-projectleider van het landelijke leesproject Na Pisa de Lente.

1B. De bibliotheek als partner in goed leesonderwijs

Goed leesonderwijs begint met een rijk aanbod van boeken en teksten. De bibliotheek is bij uitstek de plek waar je deze vindt. Maar de bibliotheken doen nog veel meer om alle typen van onderwijs te ondersteunen in goed leesonderwijs. Tijdens deze workshop ontdek je welke mogelijkheden er zijn om samen te werken met de bibliotheken in jouw regio. Ook is er ruimte om van gedachte te wisselen over de vraag hoe deze samenwerking nog verder uitgebreid en versterkt zou kunnen worden.

Deze workshop wordt verzorgd door consultants van de, de provinciale ondersteuningsinstelling van de Zeeuwse Bibliotheken ([POI](#))

1C. Samen-werken in de onderzoekswerkplaats: hoe gaat dat in zijn werk?

Tijdens dit symposium vindt de aftrap plaats van de onderzoekswerkplaats **Samen werken aan tekstbegrip**. Het werken vanuit onderzoekswerkplaatsen is tamelijk nieuw in onze regio. Ben je geïnteresseerd in deelname aan deze werkplaats of heb je nog vragen? Tijdens deze workshop lichten we toe wat precies een onderzoekswerkplaats is en hoe we deze vorm willen gaan geven. Uiteraard is er volop ruimte voor vragen en gesprek.

Patrick van Schaik is sinds 2020 lector van het lectoraat Excellence and Innovation in Education. Hij heeft ruim twintig jaar ervaring in het voortgezet onderwijs als docent bewegingsonderwijs en onderwijskundige. Zijn promotieonderzoek richtte zich op het thema co-constructie van kennis in docent-ontwikkelgroepen.

Hilde Kooiker is onderzoeker in het lectoraat en projectleider van de onderzoekswerkplaats. Ze is docent Nederlands aan de pabo van de HZ en is als buitenpromovenda verbonden aan de universiteit Utrecht. Haar proefschrift gaat over manieren waarop lees- en schrijfonderwijs geïntegreerd kunnen worden bij zaakvakonderwijs en wat de effecten zijn van deze vakintegratie.

WORKSHOPRONDE 2

2A. Leesmotivatie als aanjager voor leesvaardigheid

Het gaat niet goed met de leesmotivatie van kinderen en jongeren in Nederland. Deze sombere berichten komen we veelvuldig tegen in de media. We merken het ook in de praktijk van de scholen. Wat weten we eigenlijk van leesmotivatie? En wat is de invloed van de dalende leesmotivatie op de leesvaardigheid van onze kinderen en jongeren? In deze workshop worden resultaten uit recent wetenschappelijk onderzoek gekoppeld aan de praktijk in de klassen: Wat kunnen we als leerkrachten en docenten doen om leesmotivatie te bevorderen en te behouden?

Nelske van der Veer is werkzaam als taal- en leesdeskundige voor Radarscholen op Schouwen- Duiveland. Daarnaast is zij verbonden aan Samenwerkingsverband Kind op 1 als ambulante begeleider en aan de Hogeschool Utrecht, waar zij meewerkt aan projecten rondom leesaanpak en meertaligheid. Nelske heeft gewerkt als leerkracht, zowel in het basisonderwijs als in het nieuwkomersonderwijs. Ze rondde haar studie Toegepaste Taalwetenschap in 2021 af aan de Vrije Universiteit in Amsterdam.

2B. Rijke teksten

In het voorjaar van 2022 lanceerde de Taalunie de website rijketeksten.org. Daarop vind je een verzameling van rijke teksten voor het leerplichtonderwijs. Maar wat zijn rijke teksten nu precies? Waarom is het zo belangrijk om ermee te werken in de klas? Hoe kan ik ze zelf selecteren? Tijdens deze workshop wordt het concept van rijke teksten toegelicht, wordt dieper ingegaan op het selecteren van rijke teksten en wordt de website meer in detail voorgesteld.

Heleen Rijckaert is beleidsadviseur onderwijs bij de Taalunie. Ze werkt voornamelijk rond thema's als leesonderwijs en NT2. Hiervoor werkte ze als lerarenopleider en leraar Nederlands in het secundair onderwijs in Vlaanderen. Ook is ze een van de hoofdredacteurs van tijdschrift Fons, een Vlaams tijdschrift voor didactiek Nederlands dat zich richt op alle onderwijsniveaus, van het kleuter- tot en met het hoger en volwassenenonderwijs.

2C. Leesbevordering met audio

Om leesmotivatie en betrokkenheid bij het leesonderwijs te vergroten, is het van belang dat leerlingen intrinsiek gemotiveerd zijn om te lezen. Het werken met audio biedt veel kansen om ervoor te zorgen dat leerlingen intensiever en met meer plezier gaan lezen. Tijdens deze workshop ga je zelf aan de slag met audio en verken je met elkaar op welke manier je audio zou kunnen inzetten in jouw onderwijs.

Rob van de Sande is begonnen als leerkracht in het basisonderwijs en heeft vele jaren als docent Nederlands op verschillende pabo's gewerkt. Hij zet zijn expertise op het gebied van jeugdliteratuur, kinderTV, video en audio in bij verschillende leesprojecten. Meer over Rob lees je op zijn website: frappantefragmenten.nl